

Затверджую:

Директор

Черчицької гімназії

М.І. Дроф'як

30 серпня 2024 н. р.

**Освітня програма
для 5 – 7 класів НУШ
на 2024-2025 н. р.**

Схвалено:

на засіданні педагогічної ради

Черчицької гімназії

Протокол №1 від 30 серпня 2024 н. р.

Голова ради М. І. Дроф'як

Освітня програма для учнів 5-7 класів НУШ Черчицького ЗЗСО І-ІІ ступенів

Вступ.

Освітня програма розроблена відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. (Наказ МОН України 19.08.2024 р. № 235) на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 р. №972

Кількість навчальних годин для вивчення предметів та інтегрованих курсів у 5-7 класах складена згідно «Типового навчального плану для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою». Кількість годин на вивчення кожної освітньої галузі заклад освіти визначає самостійно у межах заданого діапазону(дод 1).

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- навчальний план закладу освіти;
- перелік навчальних модельних програм
- опис форм організації освітнього процесу;
- річний план оцінювання.

1. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, зазначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 №1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобула освіти за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-7х класів відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному у Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі для 5-9 класів.

Загальний обсяг навчального навантаження розподілено між освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами і для кожної галузі встановлено в межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Типовий навчальний план закладу містить:

- Орієнтований перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтований перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- Розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами/інтегрованими курсами;
- Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Заклад освіти визначив перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також навчальні предмети/інтегровані (зокрема міжгалузеві курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнівства).

Заклад освіти додав в навчальний план вибіркові освітні компоненти, що не вказані в Типовій освітній програмі:

- Основи християнської етики;
- Медіаграмотність;
- Факультативи: «Видатні постаті України»; «Звичаї та обряди українського народу в контексті української літератури», «Аналіз ліричного твору».

Для цих освітніх компонентів заклад освіти використовує модельні навчальні програми, які отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» «Схвалено для використання в освітньому процесі» в установленому порядку.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу загальної середньої освіти не перевищує загальну річну кількість навчальних годин, що фіксується з бюджету (без урахування поділу на групи),

визначеному базовим навчальним планом, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження.

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та інтегрованими курсами ухвалили на педагогічній раді, яка затвердила освітню програму закладу освіти.

3. Навчальний план для 5 класу НУШ Черчицької гімназії

№ з/п	Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин
1.	Мовно-літературна галузь	Українська мова	4
		Українська література	2
		Зарубіжна література	2
		Іноземна мова	3,5
2.	Математична	Математика	4
3.	Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
4.	Соціальна і здоров'я збережувальна	Інтегрований курс «здоров'я, безпека та добробут»	1
		Основи християнської етики	1
5.	Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5
6.	Інформатична	Інформатика	2
7.	Технологічна	Технології	1
8.	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2
9.	Фізична культура	Фізична культура	3
	Разом		26+3
	Додаткові години		6,5
	Гранично допустима		28

	Всього		31
--	--------	--	----

Додаткові години, факультативи, курси за вибором

№	Навчальні предмети	Години
1.	Математика	1
2.	Медаграмотність	1
3.	Основи християнської етики	1

**Навчальний план для 6 класу НУШ
Черчицької гімназії**

№ з/п	Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин
1.	Мовно-літературна галузь	Українська мова	4
		Українська література	2
		Зарубіжна література	2
		Іноземна мова	4
2.	Математична	Математика	4
3.	Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1
		Географія	2
4.	Соціальна і здоров'я збережувальна	Інтегрований курс «здоров'я, безпека та добробут»	1
		Основи християнської етики	1
5.	Громадянська та історична	Всесвітня історія	2,5
6.	Інформатична	Інформатика	2
7.	Технологічна	Технології	1
8.	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2

9.	Фізична культура	Фізична культура	3
	Разом		29+3
	Додаткові години		9,5
	Гранично допустима		31
	Всього		34

Додаткові години, факультативи, курси за вибором

№	Навчальні предмети	Години
1.	Медіаграмотність	1
2.	Математика	1
3.	Історія	0,5

Навчальний план для 7 класу НУШ Черчицької гімназії

№ з/п	Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин
1.	Мовно-літературна галузь	Українська мова	3
		Українська література	2
		Зарубіжна література	2
		Іноземна мова	3,5
2.	Математична	Алгебра Геометрія	2,5 1,5
3.	Природнича	Біологія Хімія Фізика	2 1 2
		Географія	2

4.	Соціальна і здоров'я збережувальна	Інтегрований курс «здоров'я, безпека та добробут»	1
5.	Громадянська та історична	Всесвітня історія Історія України	1 2
6.	Інформатична	Інформатика	2
7.	Технологічна	Технології	1
8.	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2
9.	Фізична культура	Фізична культура	3
	Факультативи та індивідуальні заняття	Основи християнської етики Медіаграмотність	0,5 1
	Разом		35
	Додаткові години		6,5
	Гранично допустима		32
	Всього		35

4. Перелік модельних навчальних програм

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством. Модельні навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Враховуючи особливості та потреби учнів закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин, педагогічний колектив навчального закладу буде використовувати в освітньому процесі такі модельні програми:

Модельні навчальні програми
для 5-6 класів

	Назва предмета	Автори
1.	Українська література	Українська література 5-6 кл <i>Архипова, Січкара, Шило</i>
2.	Українська мова	Українська мова 5-6 кл <i>Голуб, Горошкіна</i>
3.	Зарубіжна література	Зарубіжна література 5-9 кл <i>О. М. Ніколенко та інші.</i>
4.	Етика	Етика 5-6 <i>Ашортія та інші.</i>
5.	Інтегрований курс «Мистецтво»	Інтегрований курс «Мистецтво» 5-6 кл <i>Кондратова</i>
6.	Англійська мова	Англійська мова 5-9 кл <i>І.М.Зимомря, В.А.Мойсюк, М.С.Тріфан</i>
7.	Вступ до історії України та громадянської освіти	Вступ до історії України та громадянської освіти 5-6 кл <i>Власова та інші</i>
8.	Технології	Технології 5-6 кл <i>Туташинський</i>
9.	Пізнаємо природу	Інтегрований курс «Довкілля» 5-6 кл. <i>Григорович</i>
	Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл <i>Хитра, Романенко</i>
10.	Фізична культура	Фізична культура 5-6 кл <i>О.С.Педан та інші.</i>
11.	Математика	Математика 5-6 кл <i>Істер</i>
12.	Інформатика	Інформатика 5-6 <i>Ривкін та інші</i>
13.		

5. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Безпечне освітнє середовище забезпечує:

- наявність безпечних умов навчання та праці;
- комфортну міжособистісну взаємодію, сприяючи емоційному благополуччю учнів, педагогів та батьків;
- відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання;
- дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

За рішенням педагогічної ради Черчицької гімназії у 2024-2025 н. р. навчатимуться очно. Початок занять – 8.30 год.

6. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів, обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. За рішенням педагогічної ради не оцінюються результати навчання факультативів, курсів за вибором.

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оцінювальних судженнях. Оцінювання здійснюються за визначеним критеріями, які дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні й учениці.

Оцінювання здійснюють із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюють відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та створених на його основі МНП із застосуванням різних способів, засобів для визнання рівня досягнення результатів навчання для певної групи результатів або її складників, а також змістових одиниць певної програмової теми/частинами теми (якщо тема велика за обсягом).

Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти рекомендуємо:

визначати форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр;

формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові / очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом / відповідними модельними навчальними програмами;

ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;

надавати учням зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним; важливо не протиставляти учнів / учениць одне одному; доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень; труднощі в навчанні варто обговорювати

з учнями / ученицями індивідуально; зворотний зв'язок можна надавати в письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності, інших умов;

створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія); під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям; важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;

коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

усного опитування (індивідуальне, групове тощо);

спостереження;

аналіз портфолію;

письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проект; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

самооцінювання, взаємооцінювання;

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

III. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання.

Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає як процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року.

Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо).

Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

IV. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними

результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель / учителька може запропонувати учнівству: 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну оцінку за семестр** з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (далі – Свідоцтво). Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти. За умови використання власної шкали оцінювання заклад має визначити та описати в освітній програмі правила переведення загальної оцінки результатів навчання за рік у систему, визначену законодавством (12-бальну систему), для виставлення у Свідоцтво досягнень.

